

המקורבים

בס"ד גליון סז' פרשת שמות ה'תש"פ

[בשבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט]

גליון שבועי להניכי הישיבות בני התורה המקורבים לאורו של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים

חדשות המקורבים

דבר העורך

הגרי"מ שכטר בניחום אבלים אצל הגר"מ שטרנבוך שליט"א ראב"ד ירושלים ||| מאת: ברסלב גלובל.

מה ענה הראב"ד לשאלת נכדו אם נכונה השמועה כי בצעירותו ראה את הגר"א דסלר זצ"ל הוגה בספרי הרח"ק רבי נחמן מברסלב?

הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א הגיע כיום שני לנחם את הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א ראב"ד בד"ץ העדה החרדית ירושלים היושב שבעה על אחיו הגאון הגדול רבי דוב שטרנבוך זצ"ל בכיתו בשכונת הר נוף בירושלים עיה"ק.

בדבריו אמר הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א כי זכה להכיר את הנפטר הגאון רבי דוב שטרנבוך זצ"ל, וביקש מהנוכחים כי ישתדלו לרשום את העובדות המופלאות על רבי דוב זצ"ל למען יוכלו להוציא מהם ספר מיוחד בו יונצחו מעשיו הטובים כדי ללמד את הדור הצעיר מושגים בגדלות האדם. במקום אף התפתחה שיחה תורנית מעניינת, כאשר מרן פוסק הדור הגר"מ שטרנבוך העלה שאלה בעניין הנחת תפילין דרכינו תם בימי האבלות, והגרי"מ שכטר השיב במנהג ברסלב בעניין.

במהלך השיחה הזכיר מרן פוסק הדור הראב"ד כי אחיו הגאון רבי דוב זצ"ל היה תלמיד מובהק של הרב דסלר. נכדו של הראב"ד שנכח במקום ניצל את המומנטום ושאל אם נכונה השמועה כי הגר"מ שטרנבוך ראה על שולחנו של הרב דסלר את ספריו של רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א. הגר"מ שטרנבוך השיב כי אכן כך – וכי הספרים לא רק היו מונחים על שולחנו, אלא הוא עצמו היה מעיין ומעמיק הרבה בספרי רבי נחמן מברסלב זיע"א. ה. עיין בספרי 'מכתב מאליהו' שמביא מספר ליקוטי מוהר"ן מספר פעמים). הגרי"מ שכטר הוסיף כי אף הראב"ד עצמו הינו מחותן על הגר"מ צעניג זצ"ל מננהיגי הסידי ברסלב בדור האחרון.

עם צאתו כירך הגרי"מ שכטר את הגר"מ שטרנבוך שליט"א בכרכת אריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות. בדבריו אמר הגרי"מ שכטר: "בפסקו נאמר 'ויברך אלוקים את יצחק' ופירש רש"י שזהו ברכת אבלים, ומכוח ברכה זו יושפע על הראב"ד ברכת אבלים להתברך באריכות ימים ושנים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא".

שלום לקוראנו הנכבדים!

בגליון שלפנינו נפתח במדור מתחדשים עם סיקור מניחום האבלים של הגרי"מ שכטר שליט"א אצל הגר"מ שטרנבוך שליט"א; נעבור למאמר נפלא על הפרשה במדור פשט ופנימיות (מומליץ גם לשמוע את השיעור מתוך קו המקורבים); לאחר מכן נכנס למדור ללכת עם תורה – ניצוצות אורה בהכנת תורת רבינו הקדוש – מתחילים עם תורה ה; נמשיך במדור הבהיר שער ברסלב עם הסידרה החדשה והנפלאה בעניין 'השילוב בין דרך ברסלב לדרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו?' והשבוע: המשך סוגיית לימוד התורה במשנת ברסלב; נתחדש בעבודת ההתבודדות עם מדור חדש: מתבודדים מספרים על עצמם!

* * *

ברוך ה' אנו זוכים להוציא את העלון זו השנה השניה. פנינו להרחבת העלון ולשיפורו לשביעות רצון קוראנו הנאמנים. לצורך כך אנו נשמח לקבל את הארותיכם והערותיכם בנוגע לכל חלק מהעלון. אנו מעוניינים לחזק את ההפצה ברחבי הארץ. לכן נבקש בזאת מכל המעוניין להיות מפיץ בשכונה \ ישיבה \ כולל \ בית הכנסת שלו – נא לעדכן אותנו. אפשר גם להשאיר הודעה בקו.

בברכת הורף בריא גדוש עליה והצלחה!

העורך

עלון 'המקורבים' ©

ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת הגליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 72 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

* * *

ניתן לתרום (וכן לקבל את הגליון עד לביתכם) דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ! וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. תזכו למצוות!

* * *

נשמח לקבל כל חומר לגליון ע"י שליחה לכתובת האימייל הנ"ל עד יום שני בערב בצירוף שם מלא ומיקום עיר! (אפשר שם וכתובת בדויים, ולציין זאת), עם זאת, אין התחייבות שהדברים יפורסמו, ואין לראות באי-פרסומם שום צד פגיעה (יתכנו הרבה סיבות, גם טכניות), בהצלחה!!

השיעורים הקבועים!

השיעורים הקבועים לשבת פרשת שמות ולשבוע פרשת וארא

יום	חדש טבת	הדף היומי מסכת ברכות	משנה ברורה עמוד היומי 'דרשו'	ליקוטי מוהר"ן ח"ב	ליקוטי הלכות חלק ח	העמוד היומי תיקוני הזוהר
ז	כא	טו	חזרה	ל:	כו	קלב.
א	כב	טז	תנא, כא	לא.	כח	קלב:
ב	כג	יז	תנא, כב	לא:	כט	קלג.
ג	כד	יח	תנא, כג-ד	לב.	ל	קלג:
ד	כה	יט	תנא, כה-ז	לב:	לא	קלד.
ה	כו	כ	תנב, א	לג.	לב	קלד:
ו	כז	כא	חזרה	לג:	לג	קלה.

התורה הנלמדת בחבורת 'תמימי דרך' העולמית: ליקוטי מוהר"ן, חלק ראשון, תורה ח.

~ התיקון – ש'בגלות' מצרים ~

ביותר של האדם – הם לפעמים הסיבה והדרך היחידה לתיקון, וכפי שיתבאר להלן.

התמיהות בפרשה:

א. יש להבין את האופן בו הצליח פרעה לשעבד את עם ישראל. הרי בתחילה היו חשובים ונכבדים מאד, ולא ברנע אחד היה אפשר להפוך זאת, אלא היה כאן מהלך שהביא לידי כך, באופן שהם בעצמם כביכול נתנו לזה לקרות.

ב. במשך כל ימי שעבוד מצרים – לא מוזכר שהם צעקו או התפללו, אלא רק לאחר שנים רבות, כשמשח רבינו היה כבר בן שמונים, הייתה הפעם הראשונה שבה מוזכר בפסוק שהם צעקו. והוא פלא הכי צד ייתכן שבקושי כזה ושעבוד כזה – לא צעקו כלום. ועוד פלא, שמיד כאשר צעקו החלה הגאולה אף שעדיין לא עברו ארבע מאות שנה, ונראה מזה שאילו היו צועקים קודם היו נגאלים קודם, הכי צד?

ג. הקב"ה מבקש ממשח רבינו שילך לגאלם, והוא מסרב פעם אחר פעם במשך שבעה ימים, כשבכל פעם הוא מעלה טענה אחרת, ובסיום כל הטענות הוא עדיין מסרב ומבקש 'שלה נא ביד תשלח'. והוא פלא, כיצד משה רבינו אדון הנביאים מסרב לשליחתו של הקב"ה.

ד. אחד מהטענות של משה רבינו היה 'זאמרו לי מה שמו מה אומר עליהם, והוא פלא: וכי זה כל מה שהם עלולים לשאול – 'מה שמו?! ממה נפשך, אם מאמינים הם – מאי נפקא מינה מה 'שמו', ואם אינם מאמינים – מה יועיל שיאמר את שמו, והרי פרעה לא קיבל זאת אפילו כששמע מה שמו. ועוד יותר פלא שהקב"ה קיבל שאלתו, וענה לו שם חדש שאינו מוזכר בשום מקום בתורה: שם 'אהיה'. וצריך להבין מה היה כאן המשא ומתן, ומה מהותו של השם הזה, שבו נגאלנו ממצרים.

ביאור הפשט

בדרך הפשט יש הרבה אריכות בדברי המפרשים [רש"י, רמב"ן, ואור החיים], ומן הראוי לראות הדברים בפנים, והעולה מתמצית הדברים:

א. פרעה התנהג בחכמה ובערמוניות, באופן שלא היה ניכר שהולך לעשות מהם עבדים. והלך בהדרגה משלב לשלב, באופן שלא היה אפשר בשום חלק להתקומם ולמעון מדוע עושה כן, אלא הכל היה בדרג 'דמוקרטי' כביכול, בו הוביל אותם כאילו מבחירתם להשתעבד אליו, או שהיה 'מוכרח' כביכול לעשות כך מחמת 'החוק' וכדומה (ראה בדברי הרמב"ן והאור החיים בפירוט מה היה סדר הדברים).

ב. מתוך כך מובן שעם ישראל לא צעקו ולא התפללו, כי לא ראו בזה גזירה או משהו שלא כשורה, אלא הבינו שכך הוא דרך ההנהגה במקום זה, ואין להם ברירה אלא להתנהג כן. עד כדי כך שהרבה מהם לא רצו לצאת ממצרים, וגם אלו שיצאו – בכל פעם שהיה איזה נסיון, רצו לחזור למצרים.

ג. מה שהתעוררו לצעוק היה רק כאשר היתה גזירה משונה, שנצטרע פרעה והתחיל לרהוץ בדמם של ישראל, שלזה כבר לא היה שום מעם ושום הגיון, ואז נאנחו וצעקו. ובאור החיים הקדוש מבואר שלא צעקו אל ה', אלא צעקו מתוך כאב וצער, ואף על פי כן שמע אלוקים את זעקתם, ולא רק שמע – אלא מיד התעורר לרהם עליהם ולגאלם, כי זה הכה של צעקה – שעולה מיד לפני כסא הכבוד, ומהפכת את הדין לרחמים אפילו שאינו מגיע עדיין לפי שורת הדין.

שמות הוא החומש השני בחמשה חומשי תורה – והוא מתאר את סדר הווייתם של עם ישראל. חומש כאשר בתחילה הם היו בגלות מצרים, ואז נאמר עליהם 'גוי מקרב גוי' שמרמו על כך שהם היו ב'עיבור' כמו עובר במעי אמו, ואחר כך ביציאת מצרים היה 'הלידה' שלהם, ובקבלת התורה הגיעו לגדלותם, וסיום העניין הוא בהקמת המשכן, שהוא התכלית של יציאת מצרים וקבלת התורה, וזהו תוכן חומש שמות.

בפרשיות אלו, שמספרים על לידתו והתהוותו של עם ישראל – מתעורר כח מיוחד, שבו כל אחד יכול גם כן להיות יהודי מחדש – לתקן את כל העבר, ולקבל התורה בהתחדשות. ולכן השבועות הללו בהם קוראים את הפרשיות הללו – ידועים בכינויים 'שובבי"ם' ו'שבט' ומקורם קודש בדברי השל"ה, ר' חיים ויטאל בשם האר"י, המגיד של הבית יוסף, ובכל הספרים הקדושים מאו, ששם מבואר כח התיקון המיוחד שישנו בשבועות אלו.

ואמנם בדורות קודמים – המנהג היה לעסוק בתעניות וסיגופים קשים וראה בספר יסוד ושורש העבודה דברים נוראים. אך בדורות האחרונים שנחלשו הדורות, גילו הצדיקים הקדושים (הבעש"ט, ורבינו הק' מוהר"ן מברסלב) שאין לנו לעסוק בתעניות וכדומה, אלא רק בתפילה, אמירת תהלים, התבודדות וכיוצא בזה. ובעיקר, יש לנו להאמין בכוחם של השבועות הללו, ושל קריאת הפרשיות – שיש בהם כח מיוחד להתקרב להשם יתברך ולהתחדש בעבודתו.

* * *

כאמור, באופן כללי עוסקות הפרשיות הללו בסדר יציאת מצרים וקבלת התורה. אך באופן פרטי בכל פרשה יש לימוד משלו וממילא גם כח פרטי משלו, ואת זה ננסה בסעיפתא דשמיא ללמוד ולבאר במאמרים הללו, והפעם נלמד בעז"ה את הפרשה הראשונה – פרשת שמות.

פרשת שמות לכאורה איננה שייכת כלל ל'שובבי"ם, כי לא רק שאינה עוסקת ביציאת מצרים, אלא אדרבה עוסקת בגלות מצרים. ולא רק שאינה מתארת את התהוותם של עם ישראל, אלא אדרבה היא מתארת את ירידתם. הפרשה פותחת בתיאור המצב השלם והמתוקן בו היה העולם בשעה שהיה יעקב אבינו עם השבטים הקדושים וכל השבטים נפש, ומכאן מתחיל סדר הירידה, כשעם ישראל יורד ויורד עד למ"ט שערי טומאה, והופך להיות כמעט כמו המצריים, וכמעט המלאכים 'הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה'. כיצד אם כן מתקשרת פרשה זו לסדר 'התיקון'?

את הקושי הזאת אפשר להקשות בפסוק עצמו. התורה קוראת למצרים 'כור הברזל', כלומר: כמו שמכניסים את הברזל אל הכור, כדי לזכך אותו ולנקות אותו מהפסולת, כך עם ישראל נכנס למצרים כדי להזדכך ולהתנקות. ובדברי הזוהר והאר"י מבואר שגלות מצרים באה לתקן את פגם אדם הראשון. והוא פלא והפלא: אילו היו נכנסים למצרים מעורבים בפסולת ויוצאים משם נקיים – ניהא, אבל הרי התמונה היא הפוכה לגמרי?

בנוסף לכל זה, מבאר האור החיים הקדוש, שהסיבה שזכו ישראל רק להשגת מ"ט שערי בינה (שהשיג משה בשם כל ישראל) ולא לשער החמישים – הוא משום שהיו רק במ"ט שערי טומאה ולא בשער החמישים, ולעתיד לבוא נזכה להשיג את השער החמישים, לאחר שבעקבתא דמשיחא נצטרך להתמודד עם שער החמישים של הטומאה. וכאן הבן שואל: וכי חוטא נשכר? האם שערי טומאה הם סיבה לקבל שכר של שערי קדושה, זה לעומת זה?

מבואר אם כן, שיש כאן לימוד נפלא דווקא מהחלק הזה שעוסק ב'גלותם' של ישראל, וממנו אפשר ללמוד כיצד דווקא הגלות, ודווקא המצבים הנמוכים

ד. משה רבינו מאן ללכת כדי שלא לגרום הלישות הדעת לאהרן הכהן שהיה נביא קודם לו. ורק כשהתבשר 'וראך ושמה בלב' הסכים לקחת את השליחות. וכמבואר עניין זה הרבה בדברי בעלי המוסר.

ה. בעניין השאלה 'מה שמו' והתשובה של שם 'אהיה' – ראה באריכות בדברי הרמב"ן, הן בדרך הפשט והן בדרך הסוד, ואין כאן מקום להאריך.

ביאור הפנימיות

פנימיות העניין מתבאר בספר 'ליקוטי הלכות' בכמה מקומות, ותמצית העניין הוא כך:

א. גלות מצרים לא היה רק שעבוד בנוף, אלא גם ובעיקר שעבוד בנפש. 'מצרים' מרמז על היות הנפש במוצר. וכמבואר בזהר הקדוש על הפסוק "בחומר ולבנים ובעבודה קשה" – 'בחומר' דא קל וחומר, 'לבנים' דא ליבונא דהלכתא, וכן השאר. כלומר, שהיה כאן שעבוד רוחני.

כי מצרים היא מקום 'ערוות הארץ', ושורש הטומאה והכישוף. והם התגברו על נפשות ישראל, והצליחו להכניסם להרגשה פנימית של 'עבדות'. ולכן 'מעולם לא היה עבד שברח ממצרים' – לא מחמת שהיו השערים נעולים, אלא מחמת שלא עלה על דעתו לצאת משם, כי נשרש בו כל כך הרגשת העבדות עד שלא ראה טעם לברוח משם, וגם לא היה מוטייל לו. ומשום כך נקרא מצרים 'בית עבדים', שכל מהותו הוא עבדות.

ועיקר העבדות של מצרים היה בעניין תאוות ממון, שנראה לכאורה כדבר מותר וראוי וכשר, אך בני אדם משעבדים עצמם ומפקירים כל היותם וכל מהותם ועצמיותם עבור רדיפת הממון, או עבור הדאגה מהסרון הממון. ולכן אילים של מצרים היה 'השה', שנקרא בלשון הכתוב 'עשתרות צאנך' ופירש"י 'שמעשירות את בעליהן', דהיינו שהעבודה זרה שלהם היה הממון. וזהו 'עבדות' שאי אפשר לצאת ממנו, ולא מבקשים בכלל לצאת ממנו, כי לא חש ולא מרגיש כלל שהוא 'עבד'.

וכך הצליחו להכניס אותם לתוך עוד ועוד שערים של טומאה, שפירוש המושג 'טומאה' הוא סתימה, דהיינו הרגשה של מיצר, שעבוד וסתימת המוח והלב, שאין מרגישים בכלל שום הרגשה של קדושה ושל אמונה. רק היום של שעבוד ועבדות ותו לא. ומובן היטב מדוע לא צעקו כלל, כי לא הבינו כלל באיזה עבדות וסתימה הם שרויים.

ב. כאמור, יש שער החמישים של הטומאה שאליו לא נכנסו כלל. והוא מה שידוע שלא שינו שום לשונם ומלבושם, והוא דבר תמוה לכאורה, כי מה בצע לעבוד עבודה זרה באידיש ועם שמריימל (בלשון המגיד ר' שלום שברדון). אלא

שדברים אלו מבטאים את נקודת היהדות בעצמה, כי אמנם אינם לא מצוה ולא איסור אבל הם מבטאים 'שייכות', והם התעקשו להישאר 'שייכים' למה שהם באמת. ולכן גם נזהרו מפגם עריות ומהתערבות עם המצרים – כדי לא לאבד נקודת הכרית והיהדות.

ולכן כאשר פרעה רחץ בדמם, דהיינו שניסה לפגוע בנקודת 'הדם' שבהם, בנקודת היהדות – התעוררו לצעוק, ובאותו רגע שהתחילו לצעוק – הפכו את המ"ט שערי טומאה לברור ותיקון. כי כל מהות ה'טומאה' היא סתימה והסתרה, אך כאשר אדם צועק – הוא מגלה שבעצם הוא טעה, וכל מה שנראה לו ריחוק וכפירה והסתרה הוא שקר, ובוה הוא 'שובר' את הטומאה. וכפי גודל הטומאה בו הוא שרוי [אם זה שער ראשון, עשירי, או ארבעים ותשע] – כך גודל שבירת הטומאה וגילוי הקדושה. וכאשר עלתה צעקה זו מתוך מ"ט שערי טומאה – הם שברו את הטומאה מכל השערים, וזכו עבור כך [לאחר מכן] לגילוי מ"ט שערי קדושה.

אמנם הקדושה לא התגלתה מיד, כי עדיין היו תחת שעבוד מצרים. אך על ידי הצעקה פעלו שכבר לא היו נשלטים לגמרי על ידי המצרים, והתעוררו רחמים לגאלם. ועניין זה נקרא 'מחאה', והוא מבואר בדברי מוהרנ"ת, שכאשר אדם מרגיש שליטת היצר ואינו יכול לצאת מידי – 'יעשה 'מחאה' ויאמר בפירושו: 'הן אמנם איני מצליח לנצח היצר, אבל אני מגלה דעתי שאיני רוצה כן, והיצר בגולגולתו השתלט עלי ועל חיי', וכך אין היצר יכול לעשות 'חזקה' עליו, ולכסוף יזכה לגרשו.

ג. וזה הטעם שמשה רבינו מאן לגאלם, כי ידע שיש דרך ארוכה מאד עד שיצליחו לצאת מזוהמת מצרים, ואפילו לאחר שייצאו ממצרים, עדיין יש עוד גלויות, ויש דרך ארוכה עד לגאולה השלימה. אך הקב"ה גילה לו שכך הוא דרך הברור והתיקון, ולכן צריך לילך ולגאלם.

ואז שאל משה רבינו 'ואמרו לי מה שמו', כלומר: היכן הוא? אם אתה אומר שנגלה אליך – מדוע לא רואים אותו כאן במצרים, מדוע יש כאן כזה שעבוד וכאלו צרות? באיזה 'שם' הוא מתנהג אתנו, האם בדין או ברחמים. והתשובה הייתה: 'אהיה' – 'אנא זמין למיהווי'. כלומר, יש הנהגה של רחמים, שעדיין אינה מתגלה אלא היא עתידה להתגלות. ואף שעדיין אינה מתגלה – היא כבר כעת הנהגה של רחמים, כי כל כוונה להתגלות לאחר מכן – הוא דווקא מחמת המצב העכשווי של הסתרה.

והשם הזה – הוא השם שהוציא אותנו ממצרים, והוא השם המלווה כל אחד מישראל בכל מצב של קושי צער והסתרה, שאמנם אי אפשר לגלות בו שם הויה, אבל מאיר בו שם 'אהיה' שאומר לו: 'אני עמך בתוך המצב הזה, ודווקא מתוך כך – יהיה לבסוף הגילוי.'

ניתן לשמוע את השיעור של מאמר זה בקו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 34

קו 'חניכי הישיבות' – ברסלב: בני התורה חניכי-הישיבות המקורבים לאורו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א – 077-31-40-331

שלוחה: 1	הודעות ועדכונים.
שלוחה: 2	לשמיעת חלק מהגלינות הנפלאים שעי"י הקבצו'.
שלוחה: 3	1 - לשיעורים ונסים שנמסרו למקורבים. הרב ישראל מאיר גלינסקי שליט"א: 3 - לשיעורים לפי נושאים \ על ליקוטי מוהר"ן. 4 - שיעורים משנת תשע"ט. 0 - לכל השיעורים אחרונים.
שלוחה: 4	1 - שיחת חברים \ הודעות מאזינים. 2 - להשאת הודעה למאזינים. 3 - לשלוחת 'הליכה עם תורה' - 'חברות תמימי דרך'. 4 - למענה ויעוץ.
שלוחה: 5	סיפורי התקורות וראיונות.
שלוחה: 6	1 - פניני ליקוטי מוהר"ן על התורה. הרב שרגא זילברמן: 2 - שיעורים בליקו"מ. 3 - שו"ת ברסלב. 415 - שיעורים מכלל משפיעי אנ"ש. 6 - שיחות ומכתבי מוהר"א"ש. 7 - ה'זוהר' ק' בלשה"ק. 8 - דברי גדולי ישראל במעלת לימוד עמוד היומי בזה"ק.
שלוחה: 7	1 - שיעורים ברחבי הארץ. 3 - חברות ברחבי הארץ. 2 - להשאת הודעה לביקוש שיעור או חברותא.
שלוחה: 8	1 - שירי ברסלב שורשיים. 2 - שירי ברסלב חדשים 314 - שירים כלליים. 5 - שירי 'דרשו'. 6 - תיקון הכללי בניגון. 7. נוסחאות התפילה של הימים הנוראים.
שלוחה: 9	1 - שידור חי.
שלוחה: 0	0 - הודעות קבועות ונחוצות. 1 - הצטרפות לרשימת התפוצה. 2 - להסרה. 3 - לקבלת 2 פרקי תהילים. 4 - השעה כעת. 5 - זמני היום. 6 - לקבלת מס' אישי למערכת. 9 - לתרומות באשראי (דרך 'קהילות').

על הפרשה III פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

גלות מצרים היא התגברות בחינת מוקצר רוח היפך בחינת רוח חיים דקדושה

הנה בפרשה זו התחיל עניין גלות מצרים בפועל, ועניין גלות מצרים מבואר בפירושו בדברי רבינו בסוף המאמר שזוהו ממש עניין זה של הסרון הרוח חיים, וכלשון רבינו"ל (אות ט): 'פי הרוח חיים הוא מהתורה, בחינת "רוח אלקים מרחפת על פני המים" כנ"ל. ועל בן במצרים, שהיה קדם קבלת התורה, ולא היה להם מהיכן לקבל הרוח חיים, נאמר בהם (שמות ו): "מוקצר רוח", כי לא היה להם מאין לקבל הרוח חיים שהוא בחינת ארץ אפים, מארץ רוחה כנ"ל, ועל בן נאמר בהם 'מוקצר רוח', שהוא הפך ארץ אפים, שהוא בחינת הרוח חיים שפומשיכין על ידי אנהה להשלים התפרון כנ"ל, כי הרוח הוא שלמות התפרון כנ"ל, בחינת "ויהי לך מושאלת לבך".

ובליקוטי הלכות (הלכות פסח הלכה ג אות א) הרחיב בזה וז"ל: כי עקר גלות מצרים היה בחינת הנ"ל שלא היו יכולים להתגבר להמשיך הרוח חיים דקדושה להשלים התפרון, כי עדין היה קדם קבלת התורה, בחינת מוקצר רוח כנ"ל, ועל בן גבר עליהם גלות מצרים ופרעה, שזוהו בחינת תהריש בבלע רשע צדיק מפני שהתגבר עליהם בחינת הרוח דסמרא אחרא שהוא רוח הטמאה ממאת מצרים שהוא רוח סערה, בחינת עשו איש שעיר, שהוא השר של מצרים, (פמוכא בפפרים). ואז התגברו ורצו לבלע, הם ושלום, את ישראל שהם בחינת הרוח חיים דקדושה, בחינת בבלע רשע צדיק מפני הניו שהרוח סערה שגדול בשעתו, בחינת כל צורריו ופיה בהם, רצה לבלע, הם ושלום, את הרוח חיים דקדושה שמשם יונקים ישראל על ידי שלא היה לישראל פה להמשיך אריכות הרוח חיים מהמת שלא קבלו התורה עדין וכו' כנ"ל. כי גלות מצרים הוא בחינת בליעה, בבחינת ואל תבלעני מצולה, שהם מצולת הים, בחינת מצרים, שהם נקראים מצולה, בחינת בבלע רשע וכו' כנ"ל.

וזהו בחינת מצרים, בחינת מצר הגרון שמשם מוצא הרוח חיים שיוצא מהגרון שהוא הקנה היוצא מפני הראה שהם המש אוני כנגד המש המשי תורה, אשר משם תוצאות הרוח למצר הגרון, בבחינת נחר גרונני, ולא היה להם פה להמשיך הרוח חיים להשלים התפרון ולהתגבר עליהם וכו' כנ"ל, כי גלות מצרים הוא בחינת יונה שנבלע במעי הדגה, (כמו שכתוב בתקונים, עין שם). כי מצרים נקראים דגה והם רצו לבלע את יונה תמה, יונה קדישא, שהם בחינת כנסת ישראל, שהם בחינת רוח חיים דקדושה כנ"ל, הניו בחינת בבלע רשע צדיק מפני שהם רוצים, הם ושלום, לבלע על ידי האריכות רוח שלקדם שגדול בשעתו וכו' כנ"ל

כל הבן תולד היאורה תשליכיהו וכל הבת תחיון

ואחר כך (באות ב) מבאר שזה עניין גזירת פרעה להשליך את כל הבנים ליאור ואת הבנות אמר להחיות, כי בן הוא בחי' רוח חיים, ובת היא בחי' קוצר רוח, וכל המטרה והכוונה של פרעה היה להכניס את עם ישראל לבחי' קוצר רוח שלא יבואו בשום אופן לבחי' רוח חיים דקדושה.

וז"ל שם: וזהו בחינת כל הבן תולד היאורה תשליכיהו וכו'. כי הבן זכר הוא בחינת המשכת הרוח חיים דקדושה שנמשך מבחינת רב חסד, שהוא בחינת סמרא דדכורא, בחינת יוסף הצדיק, שהוא בחינת מלאפום פידוע, בחינת הרוח חיים דקדושה, שהוא בחינת ורוח אלקים מרחפת על פני המים, כמו שכתוב ביוסף, "הנמצא בנה איש אשר רוח אלקים בו", בחינת ולא קמה עוד רוח באיש, כי עקר הרוח חיים הוא בבחינת יוסף הצדיק, בחינת שמירת התורה. ועל בן נאמר ביעקב בשנתבשר לו בשורת יוסף, "ותחי רוח יעקב אביהם". כי יעקב הוא בחינת כלל ישראל, בחינת כל הנפש הבאה לבית יעקב, הניו שעקר חיות רוח יעקב, שהם כלל ישראל, היא על ידי בחינת יוסף הצדיק שמשם תוצאת הרוח חיים, שהוא בחינת צדיק הדור הרב דקדושה, בחינת רב חסד וכו'.

והם רצו, הם ושלום, להתגבר לבלע, הם ושלום, את הרוח חיים דקדושה, ועל בן השליכו כל הבן תולד אל יאור מצרים, שזוהו בחינת תבלעני מצולה, הנאמר ביונה כשהיה במעי הדגה, כי יאור מצרים, בחינת מצולת ים, הוא בחינת הרוח סערה שרודה לבלע הרוח דקדושה, הם ושלום. כמו שכתוב, "והרשעים פים נגרש כי השקט לא יוכל וכו'". בחינת רוח סערה שהולך וסוער ואינו יכול להשקט, כי הוא גדול בשעתו וכו' כנ"ל, כי סמרא דנוקבא היא בבחינת קצר רוח, בבחינת קצר רוח יעשה מרים אולת, בבחינת בלבל הדעת, כי עקר ישוב הדעת הוא סמרא דדכורא פידוע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'הביאו בני מרחוק, זה דעתן של בני ארץ ישראל שדעתן מושב עליהם ככנים. יבנותי מקצה הארץ, זה דעתן של שאר ארצות שדעתן אינו מושבת עליהן ככנות, (פמוכא זה בדבריו זכרוננו לברכה במקום אחר).

ועקר המשכת הרוח חיים הוא מהדעת, הניו מהתורה, שהוא הדעת, וכשאין הדעת בשלמות אזי הוא בחינת קצר רוח, בחינת דינים הפך ארץ אפים שנמשך מרב חסד, כי עקר חסד הוא כפי שלמות הדעת, (פמוכא כמה פעמים בדבריו רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר). ומצרים רצו להתגבר על הרוח חיים דקדושה כנ"ל.

ועל בן גרה, "כל הבן תולד היאורה תשליכיהו", שזוהו בחינת בבלע רשע וכו' כנ"ל. וכל הבת תחיון, כי הבת היא בחינת דעת שאינו מושב, בחינת קצר רוח וכו' כנ"ל.

תכבד העבודה

ובאמת רואים גם בכל המשך העניין שכל עסקו של פרעה היה למנוע מעם ישראל את בחי' היישוב הדעת והרוח חיים, וכמו שאמר "תכבד העבודה על האנשים ואל ישעו בדברי שקר", ומובא שם ישראל היו משתעשעים בשבת במגילות שהיו בידם מאבותיהם על בשורת הגאולה, וזה פרעה לא הסכים בשום אופן שיהיה נוהג נרמו במש"כ (פרק ה פסוק ז) "לא תאספון לתת תבן לעם" שכתוב בא' שמרמו לבחי' האסיפות שהיו נאספים, שע"ז אמר לא תאספון כי עיקר מלחמת פרעה היתה להכניס את ישראל למצב של קוצר רוח והיפך הרוח חיים דקדושה וע"ז חשב שיוכל לשלום עליהם ע"י הרוח סערה שלו שהיה גדול בשעתו.

ירידת משה ליאור ומה שגדל בבית פרעה

ומוסף מוהרנ"ת (שם) לכאר בזה עוד דבר נפלא ונורא כמה שמשה רבינו נכנס ליאור שזה בחי' מה שהצדיק יורד לצינור של הרשע להכניעו, וע"כ ע"ז דייקא התגירה בת פרעה, וכן כל מה שגדל משה בבית פרעה הוא בבחינה זו שהצדיק השלם שהוא כולו טוב, יורד לתוך הצינור של הרשע כדי להכניעו.

וז"ל שם: וזהו בחינת מה שאמרו מצרים, נתחכם למושיען של ישראל להניו במים וכו', כי עקר התגברותם היה למושיען של ישראל, שהוא משה רבנו, בחינת צדיק הדור אשר מפניו תוצאות הרוח, כי הם רצו לבלע, הם ושלום ביאור מצרים, שהוא בחינת רוח סערה כנ"ל, את הרוח חיים של הצדיק הדור, בחינת משה, אבל באמת משה רבנו היה פלו טוב, בחינת ותרא אותו כי טוב הוא, ומבאר בפאמר הנ"ל שחצדיק שהוא בבחינה זו, בחינת פלו טוב, שאין בו שום רע מהארבעה יסודות, הוא יכול לירד לתוך הצינור של הרשע לקלקלו ולהכניעו ולהשפילו ואינו מתגרא מפניו כלל, כי אין להרוח סערה שום פה ושלטיטה להתאחו בצדיק בנה שהוא פלו טוב. וזה בחינת מה שהיה מברך משה רבנו, עליו השלום, להיות בתוך יאור מצרים, ודיקא בת פרעה הוציאה אותו משם וקראה אותו משה "כי מן המים משיתיהו", ונתגדל בבית פרעה ודיקא, כל זה מורה על תקף הכח של משה רבנו שהיה פלו טוב, שעל ידי זה היה יכול להכניע את פרעה ומצרים להוציא את בני ישראל משם, הניו כי משה הכרח להוריד עצמו לתוך הצינור של מצרים שהיא המפה רעה שהם משקעים בה בני לשברם ולהכניעם על ידי זה כנ"ל.

יְזַה מִרְפוּז בְּפִי שֶׁתִּכְרַךְ אַחֵר לְדַתוֹ הַשְּׁלֵף לְתוֹךְ יְאוּר מִצְרַיִם, לְרַמֹּז שֶׁמִּשְׁחָה רַבְּנֵי שְׂוֵהוּ בְּלוּ מִזֵּב בְּנִ"ל, הוּא יִכּוֹל לִירֵד לְתוֹךְ הַיְאוּר מִצְרַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִצְוֹת יָם שְׂרוּצִים לְבַלֵּעַ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאִין מִי שִׁיִּכּוֹל לְהוֹצִיא יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם בִּי אִם זֶה הַצְּדִיק שִׁיִּכּוֹל לִירֵד לְתוֹךְ יְאוּר מִצְרַיִם כְּמוֹ מִשְׁחָה, בִּי הוּא יִכּוֹל לִירֵד לְתוֹךְ תִּקְרָה הָרַע שֶׁלָּהֶם וְלִהְיוֹתֵם וְלִהְיוֹתֵם יִשְׂרָאֵל מִשָּׁם, בִּי הוּא בְּלוּ מִזֵּב בְּנִ"ל, וּמְחַמֵּת שֶׁתִּכְרַךְ שֶׁנִּכְנַס מִשְׁחָה לְתוֹךְ יְאוּר מִצְרַיִם, שְׂוֵהוּ בְּחִינַת הָרַע שֶׁלָּהֶם, תִּכְרַךְ נִכְנַע וְנִשְׁבַּר וְנִתְבַּטַּל הָרַע לְגַבִּי הַטּוֹב, עַל פִּן תִּכְרַךְ נִתְגַּדְרָה בַּת פְּרַעֲה וְיִצְא מְהוֹר מִטְּמֵא, שֶׁמִּתּוֹךְ תִּקְרָה טְמֵאָת פְּרַעֲה בְּעִצְמוֹ, מִשָּׁם דִּיקָא נִתְהַפֵּף וְיִצְאָה בַּת פְּרַעֲה וְנִתְגַּדְרָה וְהִיא דִּיקָא הוֹצִיאָה אֶת מִשְׁחָה, בִּי הָרַע נִתְבַּטַּל לְגַבִּי הַטּוֹב, וְעַל יְדֵי זֶה יִצְא כָּל הַטּוֹב שֶׁהָיָה בְּלוּעַ בְּהִינַת חֵיל בְּלַע וְיִקְוֶאנֵנוּ. וְעַל פִּן נִתְגַּדַּל מִשְׁחָה רַבְּנֵי בְּבִיַת פְּרַעֲה דִּיקָא, בִּי בְּזַה דִּיקָא תְּלוּי הַגְּאֻלָּה בְּנִ"ל, בִּי מִשְׁחָה רַבְּנֵי הִכְרַח לְהִיּוֹת בִּיאוּר מִצְרַיִם וּבְכִיַת פְּרַעֲה כְּדִי לְשַׁבַּר הַצְּנֹר שֶׁלָּהֶם עַל יְדֵי שְׂוֵהוּ יְרֵד לְתוֹכוֹ, בִּי הוּא בְּלוּ מִזֵּב בְּנִ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה דִּיקָא הוֹצִיאָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְּגֻלַּת מִצְרַיִם, דְּהִינֵנו שֶׁהוֹצִיאָה אֶת הָרוּחַ חַיִּים וְדִקְדָּשָׁה מִתּוֹךְ הָרוּחַ סְעָרָה וְכוּ' בְּנִ"ל.

ביאור הדברים

והנה זהו ענין נורא מאוד מה שמבאר מוהר"ת שמשח רבינו כשנולד כבר היה בבחי' כולו טוב עד שהיה יכול לירד לצינור של הרשע כדי להכניעו, ולכאן צ"ב קצת שהרי מבואר במאמר שענין זה הוא לאחר שהצדיק זכה לברר כל בחי' הד' יסודות בשלימות עד שלא נשאר לו שום אחיות רע, אפילו לא בכח, וא"כ איך ייתכן שכבר כשהיה משה רבינו בן יומו כבר זכה לכל זה, ואם נולד בקדושה כזו א"כ מה היתה הבחירה שלו, ואולי הכוונה בזה שהאור עליו אור מהעתידי, מחמת שהיה עתיד לזכות לדרגה זו של בירור הטוב מהרע בשלימות, ע"כ כבר עכשיו האירה עליו בחינה זו שהיה לו כח להכניע את המצריים.

ווייתכן עוד לפרש שאח"כ לא נעשה כאן התיקון הזה ממש, רק היה כן באופן כזה כדי לרמוז שכך הוא הסדר בכל פעם, ואולי מתחילת לשון מוהר"ת משמע קצת כך אבל זה דוחק ופשטות הדברים משמע שהיה בזה ממש את התיקון המבואר בתורה וא"כ לכאן צ"ל כנ"ל, וייתכן עוד שבאמת משה רבינו נולד בבחי' בירור כל היסודות בתכלית, וכפי שמבואר בלשון הפסוק שנולד בבחינת 'טוב', אלא שבחירתו היתה בבחינה אחרת, היינו בענין זה עצמו להיכנס לבחי' הצינור של הרשע ולהכניעו, וכמבואר ג"כ בליקו"מ (ס' קצ) שאצל הצדיקים בבחי' משה הבחירה אצלם הוא באופן אחר, ואולי זה נכון גם כלפי הנ"ל, וייתכן שענין זה נוגע גם למה שמובא על המלך ששלח לצייר את משה רבינו וראה שיש בו כל המידות רעות וכו' והסביר לו אח"כ שאדרכא זה כל בחירתו, וידוע שיש בענין זה חילוקי דעות, וייתכן שזה תלוי בשני הדרכים הנ"ל האם באמת נולד טוב לגמרי או לא, אמנם ידוע שב'תולדות' מובא ענין זה, וייתכן עוד שמה שראה הצייר הוא מה שמשח רבינו היה בכל עת נכנס לבחי' הצינור של הרשע וע"כ היה נראה כאילו יש בו כל המידות האלו כי באמת נכנס לשם רק כדי להכניעם, ואכמ"ל עוד בזה ועכ"פ הם דברים עמוקים ואין איתנו יודע עד מה, ועיקר כוונתנו לבאר מעט דברי מוהר"ת.

ויאנחו בני ישראל

עוד מבאר שם מוהר"ת מה שמצינו בפסוקים שעיקר הגאולה היתה ע"י בחי' אנוחות וקדושה, וז"ל שם: יָעַל בֶּן סְמוּעַד לְגַאֻלָּה בְּעַת שֶׁרָצָה תִּשָּׂם וְתִכְרַךְ לְהַתְגַּלּוֹת לְמִשְׁחָה בְּמִרְאֵה הַסְּנֵה, אִם נֶאֱמַר, 'וְהָיָה בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעַקוּ וְכוּ'... בִּי אִם דִּיקָא הִתְחִילוּ לַעֲלוֹת הָאָנְחוֹת שֶׁלָּהֶם לְהִשָּׂם וְתִכְרַךְ, בִּי כִּבְר הִתְחִילוּ לְהִמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַסְּרוּסָה עַל יְדֵי הָאָנְחָה, מְחַמֵּת שֶׁכִּבְר הָיָה מִשְׁחָה רַבְּנֵי בְּעוֹלָם וַפְּעַל וְעִשָּׂה עַל יְדֵי כַח עֲבֹדָתוֹ

עד שהיה סמוך לגאולה. ואז דיקא נאמר ויאנחו בני ישראל, כי אז דיקא היה להם כח להתאנח, היינו להמשיך הרוח חיים על ידי האנחה, לזכות לצאת מן הרוח סערה מבחינת גלות מצרים וכנ"ל.

מי אנכי כי אלך אל פרעה

ובליקומי הלכות (הלכות העושה שליה לגבות חובו, הלכה ג אות ג) ביאר ג"כ ענין זה של גלות מצרים, והוסיף לבאר ענין הויכוח שהיה כביכול בין משה רבינו להש"ת שלא רצה משה רבינו לגאלם, וז"ל שם: 'כִּי בְּמִצְרַיִם קָדָם קָבַלְתָּ הַתּוֹרָה הָיָה בְּחִינַת מִקְצֵר רוּחַ שְׂוֵהוּ הָיָה יִכּוֹלִים לְהִמְשִׁיךְ הָרוּחַ חַיִּים לְהַשְׁלִים הַסְּרוּסָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם. וּמִזֵּה הָיָה עֶקֶר הַגְּלוּת, בִּי הַתְּגַבְּרוֹ הַמִּצְרַיִם וּפְרַעֲה שֶׁהָרוּחַ שֶׁלָּהֶם הָיָה גָּדוֹל בְּשִׁעְתָּם אִם וְהַתְּגַבְּרוֹ עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְדֵי זֶה תִּפְסֹוּ אוֹתָם בְּגֻלוֹת כָּל יְדֵי, בִּי כָּל הַגְּלוּת וְהַצְּרוּת שֶׁל הַעֲבוּרִים שְׂמוּשָׁלִים עַל יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנִּ"ל מְחַמֵּת שֶׁהָרוּחַ שֶׁלָּהֶם גָּדוֹל בְּשִׁעְתָּם וְעַל יְדֵי זֶה מוֹשְׁלִים עַל יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי הַגְּלוּת. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם שְׂוֵהוּ בְּחִינַת עַל עֶמְקָה יַעֲרִימוּ סוּד וְיִתְעַצְּוּ עַל צְפוּנֵיהָ. וּבְשִׁבִיל זֶה נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל עֲנִיָּה סְעָרָה מְחַמֵּת שֶׁהָרוּחַ חַיִּים שֶׁל הַעֲבוּרִים שְׂוֵהוּ מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם עֵינֵן שָׁם.

ומחמת שבמצרים היה קדם קבלת התורה ששם עקר הרוח חיים בנ"ל, על פן היה קשה מאד לצאת מהם, אכל ה' יתברך המל על עמו בנכות אבותינו אברהם, יצחק ויעקב שהתחילו להמשיך עליהם הרוח חיים להוציאם ממצרים ששולטים עליהם. והשיב ה' יתברך, בהוציאם את העם ממצרים תעבדון. ופרש רש"י, ומה ששאלת מה זכות, וזכות גדול יש לי עליהם. בהוציאם וכו', שעתידין לקבל את התורה, הינו שח' יתברך המל עליהם והמשיך עליהם הרוח חיים מהתורה שעתידין לקבל אף על פי שעדין לא קבלוה וזה בחינת מה שנתגלה לו תחלה מתוך הסנה על שם עמו אנכי בצרה, כי הצדיק והתורה וכו' יתברך אהר, כי הצדיק קבל הרוח חיים מהתורה שהיא אהדותו ויתברך וכו' מהיה את ישראל ומשלים כל הסרוסות שלהם וכשצריכין להכניע את הרשעים המושלים עליהם צריך הצדיק להוריד את עצמו לתוך המדה רעה שהם שקועין בה ביותר שהוא הצנור שלהם שדרך שם מקבלין חיית. והצדיק נכנס לשם דיקא ומשבר אותו הצנור שהיה המדה רעה שלהם, כמבאר היטב שם על פסוק, 'משפיל רשעים עדי ארץ'. ראשי תבות, אש רוח מים עפר, עין שם.

הגילוי מתוך הסנה

יעל בן נתגלה לו ה' יתברך מתוך הסנה משום עמו אנכי בצרה להורות שבש"ישראל בצרה בגלות תחת העכו"ם שמושלין עליהם על ידי הצנור של המדה שלהם, צריכין להיות עמו בצרה לכנס בתוך אותו הצנור דיקא שמשם עקר הצרה שלהם ולשבר אותו בנ"ל, כי ישראל בגלות נקראין בשושנה בין החוהים שהקוצים מנקבין אותה וכו', כמו שפרש רש"י שם, הינו שהעכו"ם שמצריין את ישראל הם החוהים וקוצים בחינת סנה, ולשם צריך הצדיק שכלול בה' יתברך לירד ולשבר אותו הצנור שמצער את ישראל שהוא בחינת סנה, בחינת החוהים וקוצים בנ"ל, כי עקר הגלות הוא המדה רעה בעצמה שהוא הצנור שלהם, דהיינו מה שמתגברים על ישראל במדה רעה שלהם, שזה הוא עקר הגלות בחינת ויתערכו בגוים וכו'.

ליקומי מוהר"ן - זה מולבר אלי!! זה לא סלוגן - זה דרך חיים!!

❖ סדרת מאמרים בעניין: דרך ברסלב ודרך ליטא, הילכו שניהם יחדיו? ❖

מאמר ח ס

עניין לימוד התורה במשנת ברסלב – המשך

סוגיית: תלמוד תורה עיקר או תפילה עיקר (אות ג)

המבוקשת בעניין 'לשמה' הוא שהמטרה בלימוד תהיה לשם דבקות בקב"ה [ולא כהנפה"ח שנקט שעיקר מדרגת לשמה המבוקשת מכלל הלומדים הוא 'לשם התורה', ואכמ"ל].

והנה ברור לכל מתבונן שאם תופסים כל צד בפני עצמו, יש בו מעלה וחסרון, שכן מצד אחד מי שלוקח את עסק התורה כעיקר החיים, זוכה כאמור לתפוס דבר גדול מאוד, וגם יש בדרך זו קביעות ויציבות בעבודת ה', כבהינתן 'שכתי בבית ה' כל ימי חיי', אולם מצד שני העיסוק בתורה בלבד שהוא עיסוק בעיקר שכלי, עלול לגרום שהרגשי הלב ישחקו ויכבו, ולא ירגיש מעם בתפילה ובשאר חלקי עבודת ה', וגם לימודו יהיה בלי יראה ואהבה, וגם הישות והגאווה עלולים להתחזק מאוד על ידי עסק התורה ללא צירוף של עבודת התפילה (ראה מכתב מאליהו ח"ד עמוד 83).

ומאידך, מי שלוקח את עסק התפילה והעבודה הפנימית כעיקר העבודה, מלבד מה שהדבר גורם שלא יוכל ללמוד הרבה [ולא כל אחד הוא כמדרגת חסידים הראשונים שהגיעו למעלת החסידות האמיתית ועל ידי זה גם תורתם היתה מתברכת], עלול גם למצוא את עצמו מתמווד עם קושי גדול להחזיק בעבודתו, שכן הלב אינו מסור תמיד ביד האדם, והעבודה הפנימית אין בה מסגרת חיצונית שיכולה להחזיק את האדם בעבודתו גם אם אינו מוצא בעצמו חשק והתלהבות, ואם מרגיל את עצמו רק לחפש בכל דבר את נקודת הפנימיות והדבקות בה', עלול להיות כל הזמן בעליות וירידות קיצוניות, ולבסוף עלול להישאר קרה מכאן ומכאן וזה לא יעלה בידו.

ולכן בדורות האחרונים שהפכו להיות יותר חיצוניים, נמנו וגמרו כמעט כולם להחזיק בעיקר במה שאפשר ליצור סביבו מסגרת חיצונית, היות וקשה להנך צעירים לנושאים שקשורים לעבודת ה' פנימית, וקל יותר ליצור התלהבות ואף תחושת הצלחה ומצוינות בקשר ללימוד התורה ולהישגים מורגשים של למדנות וידענות, ובכך גם ליצור תהרות ואוירה שדוחפת להצלחה בחלק של הלימוד, ומתוך שלא לשמה בא לשמה.

אולם יחד עם זה, להדגשה היתירה הזו עלול להיות מחיר כבד, שגם אחר שנים רבות של לימוד במסגרת ישיבתית וכוללים, אדם יתפתח מאד בחלק של הלימוד, ואילו שאר חלקי העבודה יתפסו אצלו מקום מצומק, ויווצר יחס לא נכון בין חלק הלימוד לשאר חלקי עבודת ה'. וגם האופן של 'לימוד התורה' עצמו עלול להיות שלא בצורה הראויה של שאיפה לזכות לקרבת ה' על ידי לימוד תורתו, אלא עלול להיחפך לשאיפה למצוינות ומוצלחות, בעיני החברה ובעיני עצמו. וכל זה מבלי לדבר על אלו שאינם עומדים ביעדים הלימודיים של המסגרות, שעלולים לאבד גם את כל יהדותם, משום שהיננו אותם שהיהדות עומדת על דבר אחד בלבד, והדבר הזה הוא 'הצלחה בלימוד' לפי אמות המידה המקובלות [דבר שאינו נכון כלל, כי כל יהודי יש לו חלק בתורה ויכול להתחבר לתורה, אם רק יזכה ללמוד לפי דרכו ולא יחפש דווקא להצלחה במה שנחשב בחברה להצלחה]. וגם אם נניח שזו הדרך הרצויה בחינוך הדור הצעיר, הרי בוודאי חבל מאוד להישאר בזה כל החיים, וצריך למצוא את הדרך איך להתקדם הלאה ולא להישאר תקועים כל החיים בתפיסה הזו.

אכן, לרביה"ק מוהר"ן זי"ע ישנה דרך סלולה שמהווה פריצת דרך בנושא הזה, באופן שמשלב את הטוב שבשני הדרכים גם יחד, ומותאם גם לנפשות של בני דורנו, ועל כך במאמר הבא בעז"ה.

במאמר הקודם הובאו כמה מקורות על הסתירה הקיימת לכאורה בעניין לימוד התורה ביחס לשאר חלקי עבודת ה', שמצד אחד תלמוד תורה שקול כנגד כולם ומעלתו גדולה מאוד, ומצד שני כל מעלתו תלויה ומותנית בעניינים אחרים שצריך לקנותם על ידי עבודה מאומצת, ולא תמיד הלימוד בעצמו מספיק כדי לזכות לאותם עניינים כראוי.

והנה, הזוכה לעשות את עיקר עסקו בתורה, מלבד מעלתה העצומה של התורה שנאמר עליה 'ותלמוד תורה כנגד כולם' והקדושה הגדולה שהיא מקדשת את הלומד אותה כמו שהרחיבו בזה בהרבה ספרים, זוכה גם ליציבות גדולה בכל המהלך שלו בעבודת ה', שכן העיסוק בתורה הוא ביסודו עיסוק שכלי שאינו תלוי הרבה בתנודות של הרגשים ומצבי רוח משתנים, ומי ששם לעצמו קביעות ומסגרת חזקה ללמוד כל יום כך וכך שעות ולהספיק כך וכך, אם הוא מתמיד בעבודתו יוכל בס"ד לרכוש קניינים גדולים בתורה, והקביעות הזו היא יסוד גדול לכל המעמד הרוחני של האדם.

ואכן בנפש החיים מרבה להדגיש את מעלת הקביעות בלימוד התורה, אפילו בלי שום הרגש של 'לשמה', כמו למשל בפרקים שבסוף שער ג פרק ג: 'זלזה אמרו (פסחים ג, ב) לעולם יעמוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה, אמרם 'לעולם' רוצה לומר בקביעות, היינו שבתחילת לימודו אינו מהוייב רק שילמוד בקביעות תמיד יומם ולילה, ואף אם לפעמים ודאי יפול במהשבתו איזה פניה לגרמיה לשום גיאות וכבוד וכיוצא, עם כל זה אל ישים לב לפרוש או להתרפות ממנה בעבור זה ח"ו, אלא אדרבה יתחזק מאד בעסק התורה ויהא נכון לבו בטוח שודאי יבא מתוך כך למדרגת לשמה'.

ומתוך כך באו בבית מדרשו של הנפש החיים לכלל הכרה שעיקר החינוך צריך להיות על ההשתקעות בעסק התורה, והזוכה להשתקע בעסק התורה יוכל מתוך כך להגיע לעוד ועוד מעלות, וקו זה תפסו בכל ישיבות ליטא בדרך החינוך, שעסק התורה יהיה עיקר העיקרים אצל יהודי, ובוודאי לא מזוללים בשום מצוה וענין שאינו 'תלמוד תורה', אולם מכל מקום נותנים יחס של העדפה בולטת לענין הלימוד וניש שהקצינו בזה עוד יותר (וזה מצוי יותר אצל צעירים), שתפסו את עסק התורה למצווה כמעט בלעדית, וכתוכן הכמעט יהודי של כל היהדות, עד שמפרשים כן את התוכן של כמעט כל ענייני היהדות, וגם מודדים את ערכו של כל ענין בעבודת ה' רק על פי השאלה האם הוא מסייע ללימוד התורה או מביא 'לביטול תורה', כלומר להפחתת שעות הלימוד, אולם על פי רוב, הלומדים מגיעים מעצמם במשך הזמן לתפיסה מאוזנת יותר של העניין.

אולם לנגד עיניהם של גדולי החסידות עמדו מאמרים כגון אלו שהובאו במאמר הקודם ודומיהם, שמדגישים את הצורך לחבר את לימוד התורה למעשה, ובפרט לצרף אליו עבודה פנימית של אהבה ויראה ודבקות, וגם כאב להם מאוד מה שראו בחוש שרבים מהלומדים שמים את עיקר עסקם רק בלימוד התורה ומזניחים את שאר חלקי עבודת ה', ועל ידי כך מגיעים לכמה שיבושים, ואף הלימוד עצמו אינו פועל עליהם את הפעולה האמתית שלימוד תורה (ובפרט בכמות ואיכות גדולה כל כך) אמור לפעול על הלומד אותה, ולכן ראו צורך לשים הדגשה יתירה על הנושא של דבקות בקב"ה על ידי חיוזק עסק התפילה ושאר עבודות השייכות ללב, וגם בעניין לימוד התורה עצמו, ראו לתת הדגשה יתירה על הנושא של לימוד לשמה, ונקטו שהמדרגה העיקרית

לפני תקופה קיבלנו אגרת למערכת וזה תוכנה:

כבר הרבה זמן שאני הושב לעשות ספר 'מתבודדים מספרים על עצמם', לכל מתבודד 'רגיל' ישנם כמה וכמה סיפורי מעשיות שלא היו מביישים אפילו את גדולי הצדיקים... והכל שהעולם לא יודעים מזה. לי אישית ישנם כמה וכמה סיפורים שחלק מהם לו לא היו קורים לי - היה קשה לי להאמין באמינותם. לדעתי הענין הזה של ההתבודדות שהיא "המעלה העליונה על הכל" כלשון רבינו ז"ל יש בה הרבה מה להוסיף לעולם. אולי תקדישו איזה מדור לענין, ותבקשו מהחברים שלכם סיפורים קטנים וגדולים על גילוי השגחה בהקשר הזה. אם תעשו כן, גם לי יש מה לשלוח.

ובכן השבוע נציג את הסיפור הראשון:

עלמט שמי יהודה כהן (עט בדוי) ברצוני לספר לך את סיפור ההשגחה הנעשה צימא בזכות ההתבודדות - התפילה והקשר החי עם בורא עולמ.

אני אהרן כולל והסיפור נסוב על תחילת התקרבותי לדרך של רבינו ז"ל ובציקר לעבודת ההתבודדות.

המצב הכלכלי בביתי היה די קשה ונצטרך בתמיכה של ההטחת הכנסה. התנאים לקבלת התמיכה היו די קשים אבל הצלחנו ליצור מצב עצמי ההלכה זה היה בסדר. מה זה בסדר? היו כמה צנייני צורמה, אבל על עקר לא חתמנו. נקודה.

לאחר תקופה שבה התוודעתי לאור של ההתבודדות ולאמונה הצמוקה שאפשר לקבל על ידי, הניע הזמן לשלוח שוב את הטפסים לחידוש התמיכה (כל שנה צריק לחדש). וכאן מתחיל הסיפור.

הרעתי מצב של ניסיון, מצד אחד היה קשה מאד לוותר על סכום של אלפי שקלים בכל חודש (עם כמה ילדים בבית וכו') ומצד שני הרעתי עלמאמין אמיתי אין מקום ליצרמוניות כזו.

זה לא רק מיילי, הקושי להתחיל להתבודד עשה כל יום נתקל בטענה של ביטול תורה! ולמי שרציתי ביש של לומדי תורה ברצונות יודע על סוכרים את הספר כל כך מהר. ודבר זה היה קשה לי מהכל, אבל אחרי שהצלחתי להתגבר על הצנין הזה והתחלתי להתבודד - הרעתי שאני עושה עקר נפשי ללכת במהלך של התבודדות ותפילה ואמונה תוק ויתור על זמן לימוד יקר, ומצד שני לעשות מהלכים נועזים את התפיסה כולה.

לא ידעתי מה לעשות. אז החלטתי לעשות התבודדות על הצנין. ועם יודעותי לו שאני לא מרשים בנפשי כוח לדחות את הצנין על הסף, אבל מצד שני הצלתי לו את הפעיה שלי - חוסר אמונה ובטחון כראוי. 'אט כן' אמרתי 'אז אתה תלמד אותי אמונה!' כך פשוט התפללתי על אמונה ובטחון - תוך כדי נקיטת פעולה הפכית.

בשטח זה היה נשמע מאד לא יפה, לעמוד מול הבורא ולספר לו שאתה לא מספיק מאמין בו, אבל הצדפתי אמת לא יפה מאשר עקר נאה...

וכך ברציתי כושלות מילאתי את הטפסים ושלחתי אותם בדואר תוך כדי אנוח כאבי. וכאן הייתי מציב לקורא לנסות לדמיין באיזו טקטיקה יפעל הבורא ללמד את הבן-יקיר שלו איזה קורטוב של אמונה ובטחון. תאמין לי - זה היה יצירתי ביותר...

וכך היה הנעשה. לאחר כמה ימים קיבלתי בדואר בקשה לשלוח מסמך אחד נוסף (שבעבר הוא לא ציכב את התמיכה, רק שבשנה הבאה הייתי צריק לצרף אותו לבקשה) והרעתי שאין לי כוח להדיר בסיפור הזה, תוך כדי הנחה שצד שנה הבאה אעלה להט את המסמך החסר.

לאחר כמה ימים ניסתי לבקש והוצאתי תדפיס חדש כדי לבדוק מה קורה. הסתכלתי בתאריך הרצף לצנינות התמיכה ואכן ראיתי את הסכום - 1040 ₪ (אט אני לא טועה). נאנחתי והמשכתי הלאה לבקש על אמונה. עברה שנה וכל האברכים שהיו רציתי לקבל את התמיכה קיבלו שוב בדואר את המסמכים למילוי והחתמה, ואילו אני - מודבר. חשבתי שיש איזה ציכוב בדואר,

אבל לא, עברו כמה שבועות ואני לא מקבל.

צדפתי למרד לבקר מה קורה, וכשאמרתי לבקש את מספר התנ. שלי הוא אמר לי 'בנאדם, אתה לא מקבל כבר שנה! איפה היית עד עכשיו?' - 'אבל ראיתי שנכנסו! אמרתי. יכול להיות שנכנס, אבל לא מאיתנו' הוא אמר.

זה לקח לי שבועות שנה להבין מה קרה - כשהסתכלתי בתחילת השנה על התדפיס בבנק שמתי לה רק לעמוד הסכום ולא על מהותו, ויכול להיות שזה היה איזה שיק שנכנס או משהו אחר, ומשם ואילך כל השנה לא בדקתי אט נכנס ורק הסתכלתי על היתרה הסופית.

וכאן נפל לי האסימון - מה ביקשת? אמונה ובטחון - הנה לך שנה בלי לקבל מהט שקל, ובכל זאת הכל היה כרצף ממש כמו שבועות קודמות, להיות בלי ולחשוב שזה עם...

זה כמו ילד שפוזז לרכב על אופניים בלי גלגלי צנר, אז מה עושים לו - מתקינים אותם בצורה רופפת ומבלי שהוא ירשים מסירים אותם, ולאחר הנסיעה מראים לו שהוא יכול לבד. וכך ממש קיבלתי שיצור פרטי באמונה ובטחון. יכולתי לבקש מהט שילום ברטרו אבל החלטתי שיש צורך בזה לא לזרק את לפת. הודיתי לו וסדרתי את הטלפון.

אז חוץ מהלימוד של אמונה ובטחון למדתי כאן עוד דבר - חסר לך משהו ברוחניות שאתה חושב שאם תציי את זה לפניו הוא יוצלל - אף תדא, פשוט תספר לו על כך מתוך אישה של רצון להשתנות ותראה איך שהדברים לזייט...

הבורות ושיעורים למקורבים! ||| לדיווח על שיעורים ועוד נא להשאיר הודעה בקו 'הניכי הישיבות' - ברסלב, בשלוחה: 72

עיר	נושא השיעור	מגיד השיעור	יום ושעה	לפרטים
בני ברק	ליקוטי מוהר"ן בעיון לפי הסדר	הרב אליהו עטיה שליט"א	יום שלישי ב-7:30	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	התחזקות	הרב שרגא זילברמן שליט"א	יום שלישי ב-8:30 בערב	בית הכנסת ברסלב רח' מימון
בני ברק	'תמימי דרך' הליכה עם תורה	לומדים בחבורה חבורת חניכי הישיבות - ברסלב ב"ב	פעם בשבוע	0548487317
בני ברק קרית הרצוג	ליקוטי הלכות	לומדים בחבורה	מוצאי שבת בבית פרטי בשעה: 10:00	0548496139
בני ברק קרית הרצוג	שיעור התחזקות	נושא בפרשה	בכל ליל שבת מברכים	0548496139
בני ברק	התחזקות	רבנים שונים	יום שני בערב לבחורים	0548517128
בית שמש	חבורה ללימוד	לומדים בחבורה	יום שישי	0548528387

מנזי לגליון המקורבים!

חדש! ניתן לעשות מנזי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבצו' עד לביתכם דרך מבשרי 'קהילות' שבבתי הכנסת. ב-20 שם לחודש. חפשו: עלמא דאורייתא. המנזי על-דעת המערכת! לברורים: 054-848-73-17

אחי היקר!

עד מתי נחכה למשיח - - - בשביל ללמוד זוהר???
הגיע הזמן שנבין - - - לימוד הזוהר מביא את המשיח!!!
כותב הזוהר הקדוש (פרשת נשא, קכו.): "ומשום שְׁעֵתֵיךְ יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מַעֲיַן הַחַיִּים, שְׁהוּא סֵפֶר הַזוֹהַר הַזֶּה, יֵצְאוּ בוּ מִתְּהַלְלוֹת בְּרַחֲמִים!!"
רכוש לך עוד היום את ספר הזוהר הקדוש עם הפירוש הנפלא 'מתוק מדבש'!
משלוח חינם עד הבית! וכן ניתן להזמין את כל ספרי בעל 'מתוק מדבש'.

ע"י נציג אישי: 054-848-73-17

מעוניין שהעלון ימשיך להיות מודפס?

אנו זקוקים לתרומה שלך! ניתן לתרום דרך 'קהילות' בקופת 'עלמא דאורייתא' - עלון 'המקורבים'. או בקו 'המקורבים' בשלוחה: 09. לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מידעון להניכי הישיבות' - ברסלב

עלון הקבצו (יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM
שידוכים ל'מקורבים': נפתח מאגר שידוכים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבצו', המיועד לבני הישיבות שהתקרבו לרביה"ק ומחפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647
או בכתובת: A9996560@GMAIL.COM
ניתן לקבל מידע כללי ומקום בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com

אמר רבינו הקדוש:

"רצייתי שהעניין שלי יתפשט בלכבות האנשים המתמידים בעבודתם כאנשי ליטא!!"

(שיזו שרפי קודש ז"ב, סימן ז"ר)